

Tarih : 12.03.2023
Sayı : 2023 – 23
Konu : Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Vergi Kanunu Hk.

12 Mart 2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun bazı kamu alacakları yeniden yapılandırılmış olmakla birlikte önemli vergi düzenlemelerine de yer verilmiştir. Bu kanundaki önemli düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir:

- Kesinleşmiş alacakların yapılandırılması,
- Kesinleşmemiş veya dava safhasında alacakların yapılandırılması,
- İnceleme ve tarhiyat aşamasında bulunan vergilerin yapılandırılması,
- Matrah artırımı,
- İşletme kayıtlarının düzeltilmesi,
- Ar-Ge ve tasarım merkezi ile teknoloji geliştirme bölgeleri dışında, teşvik kapsamında çalışılabilecek süreye ilişkin Cumhurbaşkanına verilen %75'e kadar artırma yetkisinin %100'e çıkarılması,
- Şirket birleşme ve devirlerinin desteklenmesi amacıyla iştirak hissesi alımı nedeniyle yüklenilen finansman giderlerinin devir sonrası da indirimine imkân tanınması,
- Genç girişimcilerin kazançlarına sağlanan gelir vergisi istisnası tutarının artırılması,
- Boru hatları veya elektrik telleri ile taşman ve sürekli akış hâlinde olan malların ithaline ilişkin olarak ithalatın yapıldığı vergilendirme dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinin verilme süresi sonuna kadar ödenen katma değer vergisinin, ithalatın yapıldığı dönemde indirim konusu yapılabilmesi,
- İzaleyi Şüyu satışlarında en az maktu harç tutarının bir kez alınması,
- Tek tütün çeşitlerine ilişkin ÖTV düzenlemesi,
- Deprem bölgesine yönelik düzenlemeler.

İmar barışına ve en son 31/03/2023 tarihine kadar uzatılan varlık barışı düzenlemeleri bulunmamaktadır.

Bununla birlikte yapılandırmaya ilişkin olarak aşağıdaki hususlar bu Kanun düzenlemesinde ilk defa düzenlenmiştir:

- Gelir Vergisi Kanununun 94/1-6. maddesinde yer alan kar payı ödemeleri ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30/3. maddesinde yer alan tam mükellef kurumlar tarafından, dar mükellef kurumlara yapılan kar payı ödemeleri ilk defa matrah artırımı kapsamına alınmaktadır.
- Birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında 3'ten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.
- 01/01/2016 tarihinden itibaren Yİ-ÜFE oranı aylık 0,75 ve yıllık % 9 olarak dikkate alınacaktır.
- Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ile bunlarla ilgili diğer işlemler hakkında 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenleyecekleri bilançoları dikkate alınacaktır.
- Vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin Kanunun yayımını izleyen 7 iş günü (önceki düzenlemelerde bu süre yaklaşık 2 ay idi) içinde sonuçlandırılmaması hâlinde bu işlemlere devam edilmeyecektir.

- Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin beyan ettikleri matrahları artırmaları hâlinde, daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergiler, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilebilecektir.
- İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia üzerinden ödenen KDV genel esaslara göre indirilecek; ancak iadeye konu edilmeyecektir.
- 01/01/2016 tarihinden itibaren Yİ-ÜFE oranı aylık 0,75 ve yıllık % 9 olarak dikkate alınacaktır.
- Yapılandırma kapsamında vade 48 aya kadar taksitlendirilebilecektir.

Sirkülerimizde kamu alacaklarının yapılandırılmasının kolay bir şekilde anlaşılmasını teminen tablolar hazırlanmıştır.

1. Yeniden Yapılandırmanın Kapsamı

Yapılandırmaya konu alacakların ait olduğu idareler; Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, il özel idareleri, belediyeler, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) şeklinde düzenlenmiştir. Bu kurumlar tarafından tahsil edilmekte olan alacaklar yapılandırma kapsamındadır:

- Vergiler ve vergi cezaları,
- Gümrük vergileri ve buna ilişkin idari para cezaları,
- Sosyal güvenlik primi, emeklilik keseneği, işsizlik sigortası primi, SGDP, isteğe bağlı sigorta primleri ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zamları,
- İdari para cezaları,
- Ecrimisil borçları,
- Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payları,
- Belediyelerin idari para cezaları ile su, atık su, katı atık ücreti alacakları, büyükşehir belediyelerinin katı atık ücreti alacakları ile büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerinin su ve atık su bedeli alacakları ile bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar.
- Yukarıda sayılanlar dışında kalan ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında tahsil dairesine takip için intikal etmiş olan asli ve fer'i amme alacakları.

Yapılandırmaya konu olacak alacaklar esas itibarıyla 31/12/2022 tarihi dikkate alınarak belirlenmiştir. Buna göre;

Yıllık beyanname ile beyan edilen gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetleri için 2021 yılı ve önceki yıllara ilişkin vergilendirme dönemleri kapsama girmekte; bununla birlikte 2022 takvim yılı kapsama da alınmıştır.

Vergilendirme dönemi aylık olarak belirlenen mükellefiyetler (katma değer vergisi veya stopaj gelir vergisi) için Kasım/2022 beyannameleri ve önceki dönemler kapsama girmektedir.

2. Kesinleşmiş Alacaklar

Kesinleşmiş alacaklara ilişkin yapılandırmadan yararlanabilmek için borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmaması, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

Kesinleşmiş alacakların yeniden yapılandırılmasında genel olarak ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutar	Tahsilinden Vazgeçilecek Tutar
Vergi / Gümrük vergileri asıllarının tamamı.	Vergi aslına bağlı olarak kesilen cezaların ya da idari para cezalarının tamamı.
Vergi aslına bağlı olmayan cezaların % 50'si.	Vergi aslına bağlı olmayan cezaların kalan % 50'si.
İştirak, yardım ve teşvik fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezalarının % 50'si.	İştirak, yardım ve teşvik fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezalarının kalan % 50'si.
Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının %30'u ve varsa gümrük vergileri aslıının tamamı.	Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının kalan % 70'i.
Gecikme faizi, gecikme zammı ve gecikme cezası yerine Yİ-ÜFE esas alınarak belirlenecek tutar.	Gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacakların tamamı.

İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden alacaklar da kesinleşmiş alacak olarak yapılandırılacaktır. Buna göre, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ihtirazi kayıtla beyan edilmiş ancak ödenmemiş vergiler dava konusu yapıp yapılmadığına bakılmaksızın "kesinleşmiş alacak" kapsamında yapılandırılacaktır. Tahakkuk etmiş vergilerin tamamı ile vergi aslına bağlı olarak kesilen cezaların ya da idari para cezalarının tamamı ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak belirlenecek tutarın tamamı ödenirken vergi aslına bağlı olarak kesilen cezaların ya da idari para cezalarının tamamı ve gecikme zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği hâlde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar için mükelleflerce bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla bu alacaklar da yapılandırılabilir. Bu hüküm kapsamına giren alacaklar için ayrıca tebligat yapılmayacak ve alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihi kabul edilecektir. Bu nitelikteki alacaklara ilişkin durum aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutar	Tahsilinden Vazgeçilecek Tutar
Yargı Kararı sonucu kesinleşen vergilerin tamamı	Vergi aslına bağlı olarak kesilen cezaların tamamı
Vergi aslına bağlı olmayan cezaların % 50'si	Vergi aslına bağlı olmayan cezaların kalan % 50'si
Gecikme faizi, gecikme zammı ve gecikme cezası yerine Yİ-ÜFE esas alınarak belirlenecek tutar	Gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacakların tamamı

3. Kesinleşmemiş ve Dava Safhasında Olan Alacaklar

Kanunun yayımlandığı tarihten önce ödeme yapılmış olması durumunda;

- Vergi mahkemeleri nezdinde dava devam ederken tahakkuk etmeyen vergilerin, Kanunun yayım tarihinden önce ödenmiş olması halinde,
- İlk derece mahkemesince verilen tasdik kararının üst yargı organınca bozulması üzerine, vergilerin Kanunun yayım tarihinden önce ödenmiş olması halinde

ödenmiş tutar, yapılandırılma sonucunda hesaplanan vergi ve Yİ-ÜFE tutarından mahsup edilecek; kalan tutar, bu Kanunun ilgili maddesi gereğince red ve iade edilecektir.

Bu nitelikteki alacaklara ilişkin olarak kanun düzenlemesindeki muhtemel durumlara yönelik tablolara aşağıda yer verilmektedir.

3.1. Kanunun Yayımlı Tarihi İtibarıyla İlk Derece Yargı Mercileri Nezdinde Dava Açılmış Ya Da Dava Açma Süresi Henüz Geçmemiş Olan İkmalen, Resen veya İdarece Yapılmış Vergi Tarhiyatları ile Gümrük Vergilerine İlişkin Tahakkuklar

Bu durumdaki alacaklara ilişkin durumu gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Durum	Alacak Konusu	Alacak Tutarı
Vergi Mahkemesinde Dava Açılmış Ya Da Dava Açma Süresi Henüz Geçmemiş Olan İkmalen, Re'sen veya İdarece Yapılmış Vergi Tarhiyatları ile Gümrük Vergilerine İlişkin Tahakkuklar	Vergi/Gümrük vergilerinin aslları	%50'si ödenecek. Kalan kısmın (% 50'nin) tahsilinden vazgeçilecek
	Vergi aslına bağlı vergi cezası/idari para cezası ve gecikme zamları	Tamamının tahsilinden vazgeçilecek
	Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük, özel usulsüzlük)	Asla bağlı olmayan cezaların % 25'i ödenecek. Kalan kısmın (% 75'in) tahsilinden vazgeçilecek.
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamının tahsilinden vazgeçilecek, bunların yerine, vergi aslının ödenecek %50'lik kısmı üzerinden, aylık Yİ/ÜFE oranları ile hesaplanacak tutar tahsil edilecek

3.2. Kanunun Yayımlı Tarihi İtibarıyla İlgisine Göre İstinaf Veya Temyiz Süreleri Geçmemiş Ya Da İstinaf/İtiraz Veya Temyiz Yoluna Başvurulmuş Ya Da Karar Düzeltme Talep Süresi Geçmemiş Veya Karar Düzeltme Yoluna Başvurulmuş Olan İkmalen, Resen Veya İdarece Yapılmış Vergi Tarhiyatları İle Gümrük Vergilerine İlişkin Tahakkuklar

Bu aşamada Kanun; en son kararın Terkin, Tasdik veya Tadilen Tasdik ve Bozma Kararı olması sonucuna göre farklı imkanlar sunmaktadır.

Kanunda geçen ve alacakların tespitinde esas alınacak olan "en son karar" ifadesi tarhiyata/tahakkuka ilişkin verilen ve Kanun'un yayımı tarihinden önce taraflardan birine tebliğ edilmiş olan karardır. İdareye tebliğ edilip, mükellefe tebliğ edilmemesinin veya tam tersi durumun herhangi bir önemi bulunmamaktadır.

- Vergi Mahkemesi Tarhiyatı Terkin Etmişse

Durum	Alacak konusu	Alacak tutarı
Son Kararın Terkin Olması	Vergi/Gümrük vergilerinin aslları	İlk tarhiyata/ tahakkuka esas verginin/gümrük vergisinin %10'u ödenecek. Kalan kısmın (% 90'in) tahsilinden vazgeçilecek.

	Vergi aslına bağlı vergi cezası/ıdari para cezası ve gecikme zamları	Tamamının tahsilinden vazgeçilecek
	Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük, özel usulsüzlük)	Asla bağlı olmayan cezaların % 10'u ödenecek. Kalan kısmın (% 90'ın) tahsilinden vazgeçilecek
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamının tahsilinden vazgeçilecek, bunların yerine, vergi aslının ödenecek %10'luk kısmı üzerinden, aylık Yİ/ÜFE oranları ile hesaplanacak tutar tahsil edilecek.

- Vergi Mahkemesi Tarhiyatı Tasdik Etmişse

Durum	Alacak konusu	Alacak tutarı
Son Kararın Tasdik Olması	Vergi/Gümrük vergilerinin aslları	Tasdik edilen kısmın tamamı, terkin edilen kısmın % 10'u ödenecek.
	Vergi aslına bağlı vergi cezası/ıdari para cezası ve gecikme zamları	Tamamının tahsilinden vazgeçilecek
	Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük, özel usulsüzlük)	Asla bağlı olmayan cezalarda tasdik edilen ceza tutarının % 50'si, terkin edilen ceza tutarının % 10'u ödenecek. Kalan kısmın tahsilinden vazgeçilecek.
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamının tahsilinden vazgeçilecek, bunların yerine, Yİ/ÜFE oranları ile hesaplanacak tutar tahsil edilecek.

- Danıştay veya Bölge İdare Mahkemesi Bozma Kararı Vermişse

Durum	Alacak konusu	Alacak tutarı
Son Kararın Bozma Kararı Olması	Vergi/Gümrük vergilerinin aslları	%50'si ödenecek. Kalan kısmın (% 50'nin) tahsilinden vazgeçilecek.
	Vergi aslına bağlı vergi cezası/ıdari para cezası ve gecikme zamları	Tamamının tahsilinden vazgeçilecek
	Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük, özel usulsüzlük)	Asla bağlı olmayan cezaların % 25'i ödenecek. Kalan kısmın (% 75'i) tahsilinden vazgeçilecek.
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamının tahsilinden vazgeçilecek, bunların yerine, Yİ/ÜFE oranları ile hesaplanacak tutar tahsil edilecek.

Kısmen onama kısmen bozma kararı verilmişse; onanan kısım için "tasdik kararı", bozulan kısım için "bozma kararı" hükümleri geçerli olacaktır.

3.3. Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Kapsamındaki Alacaklar

Tarhiyat öncesi uzlaşma aşamasındakiler **inceleme safhası** kapsamında değerlendirildiği için bu bölümdeki uzlaşmadan kastedilen tarhiyat sonrası uzlaşma olup bu duruma ilişkin tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Durum	Alacak konusu	Alacak tutarı
Uzlaşma Aşamasında Bulunan Tarhiyatlar (Uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış ancak dava açma süresi geçmemiş olanlar)	Vergi/Gümrük vergilerinin aslları	%50'si ödenecek. Kalan kısmın (% 50'nin) tahsilinden vazgeçilecek.
	Vergi aslına bağlı vergi cezası/idari para cezası ve gecikme zamları	Tamamının tahsilinden vazgeçilecek
	Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük, özel usulsüzlük)	Asla bağlı olmayan cezaların % 25'i ödenecek. Kalan kısmın (% 75'i) tahsilinden vazgeçilecek.
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamının tahsilinden vazgeçilecek, bunların yerine, Yİ/ÜFE oranları ile hesaplanacak tutar tahsil edilecek.

4. İnceleme ve Tarhiyat Safhasında Olan Alacaklar

Tarhiyat öncesi uzlaşma aşamasında ya da pişmanlık ve izaha davet kapsamında olup da ödeme yönünden şartların ihlal edilen alacaklar da bu kapsamdadır.

İnceleme ve tarhiyat safhasında olan alacaklara ilişkin olarak durumu gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Durum	Alacak konusu	Alacak tutarı
Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış ve Kanunun yayım tarihi itibarıyla tamamlanamamış vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerinin tamamlanması sonucunda tarh edilecek vergiler ile bunlara bağlı cezalar ve gecikme faizleri ile vergi aslına bağlı olmayan cezalar	Vergi/Gümrük vergilerinin aslları	%50'si ödenecek. Kalan kısmın (% 50'nin) tahsilinden vazgeçilecek.
	Vergi aslına bağlı vergi cezası/idari para cezası ve gecikme zamları	Tamamının tahsilinden vazgeçilecek. İştirak nedeniyle kesilecek vergi ziyayı cezaları için vergi cezasının %25'i ödenecek
	Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük, özel usulsüzlük)	Asla bağlı olmayan cezaların % 25'i ödenecek. Kalan kısmın (% 75'in) tahsilinden vazgeçilecek.
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı	Gecikme faizleri yerine verginin vade tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar aylık Yİ-ÜFE oranlarıyla hesaplanacak tutar ödenecek.

5. Matrah ve Vergi Artırımı

Kanuna göre matrah artırımı; 2018, 2019, 2020 ve 2021 ile 2022 yıllarına ilişkin olarak gelir ve kurumlar vergisi ile katma değer vergisi ve bazı gelir ve kurumlar vergisi stopajları için yapılabilecektir.

Matrah artırımında bulunulan yıl için daha sonra **vergi incelemesi ve cezalı tarhiyat** yapılmayacaktır. Ayrıca gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin beyan ettikleri matrahları artırmaları hâlinde, **daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergiler**, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden **mahsup edilebilecektir**.

- Kurumlar Vergisi Matrah Artırımı

Matrah Artırım Oranları ile Asgari Artırım Tutarları				
Beyannameye İlişkin Yıl	Matrah Artırım Oranı	Asgari Artırım Tutarı	Vergi Oranı	İndirimli Oran
2018	35%	200.000	20%	15%
2019	30%	215.000	20%	15%
2020	25%	230.000	20%	15%
2021	20%	260.000	20%	15%
2022	25%	500.000	20%	15%

İlgili yıla ilişkin olarak verilen beyanname matrah beyan edilmemişse, matrah oluşmamışsa ya da hiç beyanname verilmemişse yine Asgari Artırım Tutarları dikkate alınacaktır. Örneğin 2020 yılına ilişkin zarar beyan eden bir şirket bu yıla ilişkin belirlenen 230.000 TL asgari artırım tutarını dikkate alacaktır.

Artırılan matrahlar, %20 oranında vergilendirilecek ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmayacaktır. Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanunun 2. ve 3. madde hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahları %15 oranında vergilendirilecektir. İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle bu beyannameler üzerinden ödenmesi gereken verginin bulunmaması hâlinde de bu hüküm uygulanacaktır.

Artırılan matrahlar üzerinden ödenecek vergiler KKEG niteliğindedir.

2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için;

- Bu yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve
- Bu beyannamelerde beyan edilen vergiye esas matrahların, 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olmaması,

gerekmektedir.

Ayrıca, 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunmak isteyen mükellefler tarafından 1/1/2023 tarihinden sonra matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, bu bent hükmüne istinaden yapılacak kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınacaktır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları 2022 yılına ait zararlarının tamamı 2023 yılından itibaren izleyen yıl karlarından mahsup edilmeyecektir. 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelelerinde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.

- Gelir Vergisi Matrah Artırımı

Matrah Artırımı ve Vergi Oranları ile Asgari Artırım Tutarı
--

Yıl	Matrah artırım oranları	Asgari artırım tutarı (TL)		Vergi oranı	İndirimli Oran
		Bilanço esaslı ve serbest meslek kazancı			
2018	35%	94.000		20%	15%
2019	30%	99.600		20%	15%
2020	25%	105.800		20%	15%
2021	20%	112.400		20%	15%
2022	25%	200.000		20%	15%

Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan oluşan mükellefler için vergilendirmeye esas alınacak asgari matrah, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların ilgili yıllar itibarıyla 1/10'undan, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için 2/5'inden, geliri bunlar dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için ise işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutardan az olamaz. Bu bendin uygulanmasında ilgili yıllar itibarıyla gayrimenkul sermaye iratları için belirlenen istisna tutarları dikkate alınmayacaktır.

2022 yılına ilişkin olarak kurumlar vergisindeki açıklamalar dikkate alınacaktır.

- KDV Matrah Artırımı

Yıl	Artış Oranı
2018	3
2019	3
2020	2,5
2021	2
2022	2

Katma değer vergisi mükelleflerinin, artırıma esas alınan ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları zorunludur. Şu kadar ki, mükelleflerin artırımda bulunmak istedikleri yıl içinde işe başlamaları ya da işi bırakmaları hâlinde, faaliyette bulunulan vergilendirme dönemleri için bu fıkrada belirtilen esaslar çerçevesinde artırımda bulunulur.

Mükelleflerin artırımda bulunmak istedikleri yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile dikkate alınır.

Katma değer vergisinde artırım için 2022 yılı her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri katma değer vergisi beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden 2022 yılı için %2 oranından az olmamak üzere belirlenecek katma değer vergisini, vergi artırımını olarak artırımları halinde bu dönemler için KDV incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

Artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırım talebinde bulunulan dönemler için, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden ve artırım talebinde bulunulan dönemler için ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile 3065 sayılı Kanunun 9. maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlerle ilgili inceleme ve/veya tarhiyat hakkı saklıdır. Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemez.

Buna göre ödenen katma değer vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak nazara alınmayacak, ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilmeyecek veya herhangi bir şekilde iade konusu yapılmayacaktır.

Bir aylık vergilendirme dönemine tabi olan katma değer vergisi mükelleflerince, artırımda bulunulmak istenilen yıl içindeki vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

1) Verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamelerinden, en az üç döneme ait beyannamenin verilmiş olması hâlinde, bu yıla ait dönemlerden verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık hesaplanan katma değer vergisi tutarı bulunur ve bu tutar üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre artırım tutarı hesaplanacaktır.

2) Hiç beyanname verilmemiş ya da bir veya iki döneme ilişkin beyanname verilmiş olması hâlinde, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle kanun hükmünden yararlanılabilecektir. Bu durumda olan adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları şarttır.

3) İlgili takvim yılı içindeki işlemlerin tamamının istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması, tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması veya diğer nedenlerle takvim yılının bütün dönemlerinde hesaplanan katma değer vergisi bulunmaması hâlinde, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunmak suretiyle kanun hükmünden faydalanılabilecektir. Şu kadar ki, ilgili takvim yılı içinde burada belirtilen durumların yanı sıra vergiye tabi diğer işlemlerin de mevcudiyeti nedeniyle hesaplanan vergisi çıkan mükellefler ile yıl içinde beyannamelerinin tamamını vermekle birlikte beyannamelerinin bazılarında hesaplanan KDV bulunmayan mükelleflerin bu fıkra hükmüne göre ödemeleri gereken KDV tutarı, yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanacak %18 oranındaki KDV tutarından aşağı olmamak kaydıyla, hesaplanan KDV bulunan beyannamelerdeki vergiler toplamına yukarıda belirtilen oranlar uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır. Bu kapsama giren mükelleflerin, gelir veya kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmaları gerekmektedir.

4) Mükelleflerin sorumlu sıfatıyla verdikleri KDV beyannameleri (2 numaralı KDV beyannamesi) için bu düzenlemeden yararlanmaları söz konusu değildir. Ayrıca, sorumlu sıfatıyla beyan edilen vergiler, vergi artırımına ilişkin yıllık toplam tutarın hesabında dikkate alınmayacaktır.

- Gelir ve Kurumlar Vergisi Stopajlarında Matrah Artırımı

Kanunda belirlenen ve aşağıda yer verilen ödemelere ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden; aşağıda belirtilen oranlarda gelir (stopaj) vergisini artırımları halinde, ilgili dönemlere ilişkin gelir (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmayacaktır.

Yıl	Ücret, Serbest Meslek, Kira ve Kar Payı ile Çiftçi-Esnaf Muaflığından Yararlanana Yapılan Ödemelerde Artırım Oranı	Yıllara yaygın inşaat işleri istihkaklarında Artırım Oranı
2018	6	1
2019	5	1
2020	4	1
2021	3	1
2022	2	1

6. İşletme Kayıtlarının Düzeltilmesi

- İşletmede Mevcut Olduğu Halde Kayıtlarda Yer Almayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlar İçin

İşletmelerde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile 30/4/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebileceklerdir. Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmayacaktır.

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açacaklardır. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman sayılacaktır. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedeceklerdir.

Beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak KDV hesaplanacak ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenecektir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilmeyecektir. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilecek, ancak iadeye konu edilmeyecektir.

Beyan edilen mallar özel tüketim vergisi konusuna giriyorsa, beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükellefler, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan özel tüketim vergisini, beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri gerekmektedir.

- Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Bulunmayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlar

Kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını, **30/4/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil)**, emtialar bakımından aynı nev’iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafı kâr oranını, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedellerini dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebileceklerdir.

Gayrisafı kâr oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınacaktır.

Bu hükme göre ödenmesi gereken KDV, ilk taksit beyanname verme süresinde, diğerleri takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenecektir.

- Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacaklar

31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcudları ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini 30/04/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebileceklerdir.

Tutarlar üzerinden %3 oranında hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecektir. Bu kapsamda ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmeyecektir; beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmeyecektir. Bu kapsamda beyan edilen tutarlar nedeniyle ilave bir tarhiyat yapılmayacaktır.

7. Beyan ve Ödeme Süreleri

Bu Kanun hükmünden yararlanabilmek için;

31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili idareye başvuruda bulunulacaktır.

Ödenecek tutarların ilk taksitini 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde azami 48 eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde katsayı uygulanmaz ve,

1) Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların (Bu Kanunun 4. maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dâhil) %90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

2) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilen idari para cezalarından %25 indirim yapılacaktır.

3) Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (bu Kanunun 7. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) %50 indirim yapılacaktır.

Hesaplanan tutarların taksitle yapılacak ödemelerinde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

- 1) 12 eşit taksit için (1,09),
- 2) 18 eşit taksit için (1,135),
- 3) 24 eşit taksit için (1,18),
- 4) 36 eşit taksit için (1,27),
- 5) 48 eşit taksit için (1,36)

katsayısı ile çarpılacak ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı hesaplanacaktır. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilecektir. Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması hâlinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilecektir.

[7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#)

Saygılarımızla...

Not: Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.